

Comarca de la Garrotxa

Reconeixement Respon.cat 2015 als Territoris Socialment Responsables

DESCRIPCIÓ

La Garrotxa és un dels territoris líder en el desenvolupament de Territori Socialment Responsable, a partir dels projectes portats a terme en foment de l'RSE i l'RSA, de manera aplicada i pràctica en un entorn rural. El lideratge del projecte ha recaigut en la Fundació Garrotxa Líder, la qual ha estat també un referent per a tots els altres territoris rurals catalans que han gestionat el programa Leader.

INICI I MOTIVACIONS

Els projectes d'RSE tenen un inici rellevant en la creació del Codi de Gestió Sostenible a partir de l'any 2005, que té per objectiu promoure la implantació de polítiques de gestió socialment responsables a les organitzacions públiques i privades d'aquest territori, com a fórmula per contribuir al seu desenvolupament sostenible. Posteriorment, la introducció de criteris d'RSE en els programes Leader, i la gestió en nom del Grup d'Acció Local ADRINOC i la col·laboració amb els altres Grups d'Acció Local (GAL) fa que la Fundació Garrotxa Leader esdevingui un referent com a actor i la comarca un referent com a aplicació de TSR.

ACTUACIONS

La Fundació Privada Garrotxa Líder gestiona o ha gestionat, com a entitat directament responsable o per delegació d'altres entitats, els següents programes de desenvolupament local.

Territoris Sostenibles (2012-2013)

Projecte finançat pel Servei d'Ocupació de Catalunya i el Fons Social Europeu d'acord amb el Programa d'ajuts a projectes innovadors i experimentals, regulat per l'Ordre EMO/312/2012, que té com a objectiu general Consolidar la Responsabilitat Social Empresarial com a eix estratègic del model de desenvolupament socioeconòmic territorial, implicant i alineant totes les parts interessades cap a un mateix repte comú: la sostenibilitat del territori. Territoris Sostenibles, en el qual hi participa també com a entitat col·laboradora l'Associació Leader Ripollès Ges Bisaura, es divideix en dos subprogrames específics, que tenen el doble objectiu de:

La Comarca de la Garrotxa ha rebut el reconeixement al Territori Socialment Responsable dins els Premis Respon.cat 2015

© Juli Pérez - Vol de Coloms - Turisme Garrotxa

Organitzacions promotores / implicades

- Fundació Privada Garrotxa Líder
- Aquest projecte ha estat subvencionat pel SOC, i cofinançat pel Fons Social Europeu.

Organitzacions promotores / implicades

- Fundació Privada Garrotxa Líder
- Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa

Organitzacions promotores / implicades

- Fundació Privada Garrotxa Líder
- Grup d'Acció Local Leader, ADRINOC
- Aquest projecte ha estat subvencionat al llarg del període pel Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació (DARP), el Ministerio de Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente (MAGRAMA) i cofinançat amb fons FEADER.

Més informació:
www.gsrural.org

1. Implantar el Codi de Gestió Sostenible (gestió responsable de les organitzacions) i comunicar i posar en valor els èxits empresarials en matèria de responsabilitat social empresarial
2. Fomentar la cooperació local per a la sostenibilitat, a través de la creació d'una xarxa que assegurí el diàleg i la col·laboració entre agents públics i privats per afrontar els nous reptes territorials per a la sostenibilitat.

Acompanyament a les empreses turístiques per a l'acreditació amb la Carta Europea de Turisme Sostenible

La Fundació Privada Garrotxa Líder assessora tècnicament des de 2012 les empreses turístiques de la Garrotxa que volen acreditar-se amb la Carta Europea de Turisme Sostenible, distintiu que promou el Parc Natural de la Zona Volcànica i la Federació Europarc. En el marc d'aquest acompanyament, a través del qual l'establiment turístic aplica un programa de millora de la seva gestió en l'àmbit econòmic, ambiental i social, la Fundació ofereix també la possibilitat d'obtenir, de manera integrada, els distintius "Gestió Sostenible Garrotxa Collsacabra", "Calidad Rural" i el nivell d'aplicació de memòries de sostenibilitat de Global Reporting Initiative.

Gestió Sostenible Rural: Implantació de l'RSE a les empreses i entitats dels territoris Leader (2009-2015)

La Fundació Garrotxa Líder coordina i presta assistència tècnica, per delegació d'ADRINOC, aquest projecte de cooperació interterritorial entre 18 Grups d'Acció Local de Catalunya, Balears i Aragó que pretén fomentar una nova cultura empresarial en les organitzacions –públiques i privades– del medi rural a través del desenvolupament d'una metodologia comú d'implantació de polítiques de Responsabilitat Social Empresarial (RSE) que garanteixin el seu desenvolupament sostenible i, per extensió, la dels territoris on s'ubiquen.

GSRural ha comptat amb el suport explícit del Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural de la Generalitat de Catalunya (actualment Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació - DARP), que ha incorporat el foment de l'RSE en els territoris rurals dins les línies estratègiques del Pla de Desenvolupament de Catalunya 2007-2013 i en els processos administratius de gestió dels ajuts de l'Eix 4-Leader.

El projecte està fonamentat en la innovadora pràctica experimentada durant la Iniciativa Leader Plus per la Fundació Privada Garrotxa Líder, que compromet les organitzacions beneficiàries d'ajuts públics a adoptar polítiques de gestió econòmica, social i ambiental respectuoses amb les persones i amb el seu entorn. Aquest mètode es basa en una eina específica de diagnòstic i mesura de l'RSE anomenada Codi de Gestió Sostenible i en un procés de tutorització individualitzat per a la implantació d'accions de millora a l'empresa.

Qualitat Rural (Associació de la Marca de Qualitat Territorial Europea)

La Fundació Privada Garrotxa Líder és membre i ha presidit l'Associació de la Marca de Qualitat Territorial Europea, entitat sense ànim de lucre integrada per més 30 territoris rurals d'Espanya, França, Itàlia i Grècia. A través de diferents projectes de cooperació interterritorial, l'Associació pretén:

1. Incrementar la competitivitat de cada un dels territoris adherits a través de la creació de marques pròpies, que reconeixin fonamentalment criteris de responsabilitat social empresarial i de identitat local: Gestió Sostenible Garrotxa Collsacabra.

2. Construir una marca de qualitat territorial comuna que identifiqui sota un mateix paraigua tots els territoris participants: Qualitat Rural.

La Fundació Garrotxa Líder participa en aquesta Associació amb la marca territorial Gestió Sostenible Garrotxa Collsacabra, que reconeix aquelles empreses i entitats que aposten per una gestió responsable de la seva activitat, compromesa amb la comarca.

La Fundació també ha fomentat que s'incorporin criteris d'RSE en les diferents marques territorials dels socis del projecte que engloba el segell "Qualitat Rural".

Empreses Sostenibles, Territoris Durables

La Fundació Garrotxa Líder dissenya durant el 2014 una metodologia on-line per afavorir l'autoimplantació de polítiques d'RSE. Es tracta de dues eines on-line perquè les empreses del territori puguin iniciar un procés d'autoimplantació de polítiques de Responsabilitat Social Empresarial en el si de la seva activitat. Aquesta metodologia, que també es difondrà a les organitzacions del Département des Pyrénées-Orientales (França), ha estat desenvolupada a través del projecte "Empreses Sostenibles, Territoris Durables", finançat per la Generalitat a través dels ajuts de l'Eurodistricte al desenvolupament de projectes de cooperació a l'Espai Català Transfronterer. La metodologia d'autoimplantació de polítiques d'RSE, que es pot descarregar des de la pàgina web <http://www.garrotxalider.com/autodiagnosticrse>, consta de dues eines bàsiques: una autodiagnosi d'RSE i una guia pràctica que ajuda i orienta les empreses a adoptar accions de millora.

La primera, permet a les organitzacions poder-se avaluar de manera senzilla (amb una escala del 0 al 3) i sense necessitat d'un acompanyament extern, el seu grau de Responsabilitat Social Empresarial d'acord amb els seus impactes econòmics, ambientals i socials més rellevants.

La guia pràctica, per la seva banda, ajuda les organitzacions a adoptar mesures correctores a les problemàtiques concretes detectades a la diagnosi. Aquest document inclou diferents propostes d'acció de millora i bones pràctiques, lligades als àmbits de la gestió empresarial responsable: econòmic, ambiental i social. També conté una relació d'enllaços d'interès per aprofundir més en el camp de l'RSE.

Codi de Gestió Sostenible

El Codi de Gestió Sostenible és una eina impulsada per la Fundació Privada Garrotxa Líder a partir de l'any 2005 que té per objectiu promoure la implantació de polítiques de gestió socialment responsables a les organitzacions públiques i privades d'aquest territori, com a fórmula per contribuir al seu desenvolupament sostenible.

El CGS consta de 29 articles o compromisos, que defineixen de forma general les mesures que s'han d'adoptar per implantar una política de RSE i que constitueixen, en certa manera, la declaració de principis de l'empresa o organització davant els seus grups d'interès; i de 158 indicadors de caràcter qualitatiu o quantitatiu, que permeten mesurar el nivell de compliment de l'articulat anterior i que són, en si mateixos, un impuls cap a la millora contínua. El Codi de Gestió Sostenible incorpora un element diferenciador respecte altres guies o eines de mesura de la Responsabilitat Social Empresarial com és la identificació d'una relació específica de 46 indicadors vinculats al concepte de Territori, que permeten posar de relleu la forma i la intensitat amb què les organitzacions/activitats econòmiques contribueixen a la seva valorització i desenvolupament sostenible, en termes de:

- Foment de l'Economia Autòctona
- Innovació
- Intercooperació

Més informació:

www.calidadterritorial.es

www.ruralquality.net

Organitzacions promotores / implicades

- Fundació Privada Garrotxa Líder
- Aquest projecte ha estat subvencionat pel Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya. Subvencions Eurodistricte per al desenvolupament de projectes de cooperació a l'Espai Català Transfronterer.

www.garrotxalider.com/el-codi

- Valorització i preservació del paisatge i del medi
- Foment de la identitat sociocultural
- Millora de la cohesió social i la qualitat de vida de les persones.

El Codi té correspondència amb els indicadors de la guia G3.1 de la Global Reporting Initiative (www.globalreporting.org).

L'adhesió al Codi de Gestió Sostenible Rural, que implica el compromís de posar en valor l'RSE a través de la publicació d'una memòria de sostenibilitat, possibilita a les empreses l'obtenció de la marca Gestió Sostenible Garrotxa Collsacabra. Aquest reconeixement, per a l'obtenció del qual la Fundació Garrotxa Líder presta assistència tècnica individualitzada, acredita que l'organització:

- Optimitza la seva gestió empresarial, incorporant valors de respecte per l'entorn i per les persones.
- Posa en valor la seva Responsabilitat Social Empresarial i millora la reputació corporativa, a través de la publicació de la memòria de sostenibilitat.
- Dóna valor afegit a la gestió responsable, indicant i posant de relleu les especificitats i singularitats del territori (identitat territorial) on està ubicada l'organització i la forma com aquesta contribueix al seu desenvolupament sostenible i equilibrat (valorització del territori).

La Fundació Privada Garrotxa Líder ha transferit el Codi de Gestió Sostenible i la seva metodologia d'aplicació a 18 territoris Leader de Catalunya, Balears i Aragó a través del programa Gestió Sostenible Rural. Veure informació d'aquest projecte dintre l'actuació "Gestió Sostenible Rural" i a www.gsrural.org

La Fundació també ha transferit el Codi de Gestió Sostenible a 5 territoris d'àmbit espanyol: Andalusia, Astúries, Illes Balears, Euskadi i Navarra a través del programa "Turismo Verde Responsable", el qual entre d'altres accions, acompanyava en l'assessorament per l'elaboració de les memòries de sostenibilitat a empreses del sector turístic.

Més informació:

www.turismoruralresponsable.com

Jornades de Sensibilització i Formació

Hi ha disponible un servei per a oferir xerrades de sensibilització sobre la Responsabilitat Social Empresarial entre diferents col·lectius que hi puguin estar interessats, majoritàriament instituts d'educació secundària i des del servei d'emprenedoria per plantejar, en aquest cas, que les persones emprenedores tinguin una visió del seu negoci des d'una perspectiva diferent.

Actualment hi ha el servei d'assessorament per a l'elaboració de memòries de sostenibilitat obert a tot tipus d'empresa que vulgui elaborar la seva memòria, com un servei més de DINAMIG (l'Agència d'Innovació i Desenvolupament de la Garrotxa). També s'han fet jornades formatives de la memòria de sostenibilitat a altres territoris per transferir la metodologia del Codi de Gestió Sostenible.